Dosarul nr.2-195/2023
2-23024450-26-2-17022023

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

24 iulie 2024
or.Glodeni

Judecătoria Drochia (sediul Glodeni)

Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Alina Ţihonschi
Grefier Dumitriţa Dubic

cu participarea reprezentantului reclamantului Ruslan Musteaţă, avocatului Violina Munteanu, reprezentantului intervenientului accesoriu Procuratura Generală a R.Moldova, procurorului în procuratura Glodeni, Alina Crecicovschi şi în lipsa reprezentantului pârâtului Ministerul Justiţiei al R.Moldova, care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa,-

în sediul instanţei, în şedinţa publică a judecat cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ruslan Musteaţă către Ministerul Justiţiei al R.Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a R.Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii şi încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

Argumentele părţilor:

1. La 17 februarie 2023, Ruslan Musteaţă a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiţiei al R.Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a R.Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii.
2. În motivarea acţiunii a invocat, că prin ordonanţa din 27 decembrie 2019, organul de urmărire penal al DGUP a dispus începerea urmăririi penale în baza art.224 alin.(1) Cod penal pe faptul că într-o perioadă neidentificată de timp, Ruslan Musteaţă împreună cu persoane în curs de identificare aş fi dobândit în circumstanţe necunoscute o substanţă toxică, pe care se invoca că o păstra la domiciliul său din *****, astfel, creând pericolul cauzării de daune esenţiale sănătăţii populaţiei şi mediului. Acestei cauze penale i-a fost atribuit număr statistic de ordin 2019790192.
3. Conform ordonanţei din de 30 decembrie 2019 de către procurorul-şef, adjunct-interimar al PCCOCS, Roman Dorogan s-a dispus retragerea cauzei penale nr.2019790192 de la organul de urmărire penală al DGUP al 1P al MAI şi

transmiterea acesteia pentru exercitarea urmăririi penale în continuare Procuraturii pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale.

4. În cadrul acestei cauze penale, a fost recunoscut în calitate de bănuit conform ordonanţei din 03 ianuarie 2020, potrivit căreia a fost acuzat că a comis infracţiunea prevăzută la art.224 alin.(1) Cod penal.

5. Astfel, în cadrul acestei cauze penale a fost citat de mai multe ori la PCCOCS în vederea petrecerii mai multor acţiuni de urmărire penală cu participarea sa şi anume: audieri, expertize, percheziţii etc.

6. La fel, la domiciliul şi în automobilul său au fost autorizate şi efectuate percheziţii. Astfel, i-a fost percheziţionat domiciliul său din s.Drochia, r-l Drochia cu nr.cadastral 3618210.060 şi mijlocul de transport de model „Ford Transit„ cu numărul de înmatriculare TSS 860. Mai mult de atât, i-a fost aplicată şi măsură preventivă în această cauză penală.

7. Potrivit ordonanţei din 24 februarie 2020 s-a dispus scoaterea sa de sub urmărire penală în cauza penală nr.2019790192 din motiv că nu există faptul infracţiunii prevăzute la art.224 alin.(1) Cod penal. Cauza penală cu nr.2019790192 s-a clasat din motiv că nu există faptul infracţiunii prevăzute la art.224 alin.(1) Cod penal, prin aceiaşi ordonanţă.

8. Astfel, solicită încasarea prejudiciul moral estimat la suma de 100.000,00 de lei, rezultat din: sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acţiunilor organului de urmărire penală şi procuratură; suferinţe continue din cauza ilegalităţilor comise în privinţa sa, prin efectuarea unor acţiuni ilegale; a pierdut locul de muncă în Londra, precum şi costul biletelor de avion; anxietate cauzată de incertitudinea creată de angajaţii organului de urmărire penală şi procuratură, din comportamentul cărora a înţeles că ilegalităţile comise, în viziunea lor, este o normă de drept; suferinţe psihice, stresuri, nervi, griji, afectare sufletească şi spirituală, oboseală, dificultăţi, demoralizare, descurajare; hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieţii, de satisfacţii spirituale şi materiale.

9. La caz, prin cererea de chemare în judecată, pe lângă repararea prejudiciului moral, mai solicită şi repararea prejudiciului material exteriorizat prin cheltuielile de asistenţă juridică suportate în aceste procese, cheltuieli pentru biletul de avion pe care l-a pierdut din cauza acestui dosar penal, precum şi salariul de care a fost lipsit din motiv că a fost concediat de la locul de muncă, deoarece în legătură cu acest dosar a avut interdicţie de a părăsi teritoriul R.Moldova.

10. Astfel, pentru asistenţa juridică şi prejudiciul material vor fi prezentate bonurile suplimentar, reieşind din faptul că o parte din aceste înscrisuri sunt necesare de a fi traduse în limba română.

11. Conform art.2 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25 februarie 1998, acţiunile ilicite sunt acele acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care

exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

12. Potrivit art.3 alin.(1) lit.a), c) şi alin.(2) din Legea nr.545 din 25 februarie 1998, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

13. Art.6 lit.b) din Legea menţionată prevede că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

14. În conformitate cu art.10 din aceeaşi Lege, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

15. Iar, conform art.11 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvârşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g] măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie. Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art.219 alin. (4) Codul de procedură penală. în toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

16. Reieşind din prevederile legale citate, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat lui Ruslan Musteaţă în urma tragerii ilegale la răspundere penală, or, prin ordonanţa din 24 februarie 2020 a procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Ruslan Musteaţă, pe motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii.

17. Astfel, la caz sunt întrunite condiţiile speciale prevăzute de Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 pentru repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, or art.10 din Legea menţionată prevede expres că dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

18. La caz existenţa faptei ilicite se manifestă prin caracterul ilegal al acţiunilor organului de urmărire penală ce constă în încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere. Or, însăşi ordonanţa de scoatere de sub urmărire penală acordă recurentului dreptul de a pretinde repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală.

19. Menţionează, că potrivit art.284 alin.(1) CPP, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

20. Prin urmare, ţinând cont de faptul că Ruslan Mustaţă, a fost scos de sub urmărire penală, pe motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii, fapt pentru care are dreptul la repararea prejudiciului conform Legii nr.1545 din 25 februarie 1998.

21. Mărimea concretă a compensaţiei se determină conform art.11 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, iar unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. Potrivit jurisprudenţei CtEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

22. Totodată, conform art.2036 alin.(1), (3) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune

administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.

23. Astfel, suma de 100.000,00 lei cu titlu de prejudiciul moral, este echitabilă şi în măsură de a atenua suferinţele cauzate. La stabilirea cuantumului prejudiciului moral, trebuie de ţinut cont de impactul urmării penale asupra sa, precum şi de rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea sa, chiar dacă nu a condus la condamnarea sa.

24. În acest sens, precizează că argumentele expuse anterior justifică recuperarea prejudiciului moral şi material, or, unul din criteriile de aprecierea prejudiciului moral este cel al echităţii, conform căruia cuantumul despăgubirii trebuie să fie stabilit astfel încât efectul acestuia să fie compensatoriu.

25. El, fiind victima a acţiunilor contrare prevederilor legale ale organului împuternicit cu efectuarea urmăririi penale în cauze penale, mi-au fost cauzate incertitudini, frustrări şi stres. Astfel, la caz, ar constitui o satisfacţie morală, şi încasarea compensaţiei morale în echivalent bănesc.

26. Or, conform art.2037 alin.(1) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.

27. În drept, cererea este întemeiată în baza art-lor 2, 3, 6, 11 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, art-lor 2036, 2037 Cod civil, 94, 96, 166, 167, 174-175 Cod de procedură civilă.

28. Reclamantul solicită:

- încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei a R.Moldova în beneficiul lui Ruslan Musteaţă a prejudiciului material în mărime de 209,99 Euro conform echivalentului în lei la ziua executării hotărârii;
- încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei a R.Moldova în beneficiul lui Ruslan Musteaţă a prejudiciului moral în mărime de 100.000,00 lei;
- încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei a R.Moldova în beneficiul lui Ruslan Musteaţă a cheltuielilor de judecată suportate în această cauză.

29. La data de 07 martie 2023, Ministerul Justiţiei al R.Moldova a depus referinţă prin care a solicitat respingerea acţiunii ca fiind una neîntemeiată.

30. În motivarea referinţei a invocat, că potrivit practicii juridiciare naţionale, statul răspunde eventual patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor judecătoreşti. Elucidarea cazurilor şi condiţiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente o asemenea lege specială este Legea nr.1545-XIII din

25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

31. Astfel, în urma analizei acţiunii reclamantului, în ordinea Legii nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, observă că acesta a interpretat eronat normele de drept material ce ţin de încasarea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, în condiţiile în care pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr.1545, necesită de a fi întrunite cumulativ (minim o condiţie), atât circumstanţele prevăzute de art.6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât şi de art.3 - cazurile de reparare a prejudiciului material şi moral. Normele în cauză sunt indisolubile, respectiv nu pot fi aplicate separat.

32. Această poziţie este confirmată şi în jurisprudenţa naţională, în cauza Chirică Ruslan *vs* Ministerul Justiţiei, încheierea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 17 noiembrie 2021, unde instanţa a menţionat: „Pentru a decide astfel, instanţa de apel a reţinut, că pentru a fi întemeiate pretenţiile de încasare a prejudiciului material şi a celui moral în condiţiile Legii nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, în primul rând acestea trebuie să fie pasibile reparării prin prisma art.3 din Lege, în condiţiile respectării cumulative a dispoziţiilor art.6 al aceleiaşi legi”.

33. În acest sens, art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală prevede expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

34. Astfel, unul din aceste drepturi este şi scoaterea persoanei de sub urmărire penală art.6 lit.b). Prin urmare, coroborând norma legală citată mai sus la circumstanţele cauzei, constată că în privinţa reclamantului Ruslan Musteaţă a fost emisă ordonanţă de scoatere de sub urmărire penală. Totuşi, chiar dacă în privinţa reclamantului a fost emisă această ordonanţă, reţine că prin prisma Legii nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală persoana are dreptul să solicite despăgubire în situaţia când aceasta a fost recunoscută în calitate de învinuit, fiind condamnată, iar ulterior în privinţa sa a fost emisă sentinţă de achitare. Anume, în astfel de situaţii se poate invoca că persoana a fost într-adevăr atrasă la răspundere penală.

35. Or, potrivit normei art.50 Cod penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracţionale şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege. Pe când, la caz în privinţa reclamantului nu a fost emisă o sentinţă definitivă de condamnare.

36. În jurisprudenţa invocată supra (cauza Chirică Ruslan *vs* Ministerul Justiţiei, încheierea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 17 noiembrie 2021 sunt menţionate următoarele argumente relevante cauzei în speţă, în care se confirmă netemeinicia acţiunii în ordinea Legii nr.1545, în prezenţa doar a ordonanţei de recunoaştere în calitate de bănuit, succedată de ordonanţa de scoatere de sub urmărire penală şi anume, „Potrivit opiniei instanţei de apel, acţiunile organului de urmărire penală de recunoaştere a reclamantului Ruslan Chirică în calitate de bănuit din speţă, nu pot fi calificate drept acţiuni de tragere ilegală la răspundere penală în sensul enunţat în art. 3 din Legea nr.1545. Or, articolul 2 alin.(1) din Legea indicată, identifică expres că, în sensul prezentei legi, acţiuni ilicite sunt acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni). Art.50 din Codul penal identifică răspunderea penală ca fiind condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracţionale şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege, iar drept rezultat doar acţiunea de recunoaştere a persoanei în calitate de bănuit în condiţiile statuate în art.63 alin. (1) şi art.64 alin.(1) din Codul de procedură penală, nu poate fi calificată drept o acţiune de condamnare publică ”.

38. Subsecvent, reiterează cele invocate supra, faptul că pentru a fi în prezenţa unei acţiuni civile întemeiate, nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art.6 din Legea nr.1545, dar este necesară şi întrunirea dispoziţiilor prevăzute de art.3 alin.(1) din Legea nr.1545.

39. Astfel, prin prisma normei precitate, accentuează că este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reţinerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanţa de judecată; efectuării măsurilor operative de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

40. Respectiv, desprinde că prezenta acţiune civilă este neîntemeiată, în condiţiile în care, conform prevederilor enunţate, rezultă expres că nu orice acţiune a organelor de drept şi judecătoreşti atrage răspunderea Statului, ci cele constatate expres ca ilegale. Accentuăm că este important şi necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept, or, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziţie irevocabil că acţiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt/au fost/ ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Prin urmare, conchidem că normele legale citate mai sus (art.6 şi art.3 din Legea nr.1545) sunt indisolubile - nu pot fi aplicate separat.

41. Menţionează, că organul de urmărire penală, a avut obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanţelor invocate în actul de sesizare, de a constata atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia, cât şi cele care dezvinovăţesc, precum şi circumstanţele care atenuează sau agravează răspunderea penală. Totodată, eventuala clasare a unei cauzei penale nu trebuie percepută ca un rebut în activitatea organului de urmărire penală, dar ca o activitate normală de examinare a unei cauze penale. Organul de urmărire penală nu are doar ca scop identificarea şi sancţionarea persoanelor vinovate, dar şi prevenirea şi curmarea săvârşirii infracţiunilor.

42. În context, menţionează că şi Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că dimensiunea obligaţiunilor statului referitoare la investigarea minuţioasă şi rezultativă a oricărui fapt pretins a fi infracţional nu implică nici dreptul de a declanşa o anchetă penală împotriva unui terţ sau ca acesta să fie condamnat la sancţiuni de natură penală, nicio obligaţie de rezultat care ar presupune ca orice urmărire penală trebuie să se finalizeze printr-o condamnare. In special, în ipoteza în care se pune problema respectării unei reglementări care are ca obiect protecţia drepturilor garantate de Convenţie, acestea impun organizarea unui sistem judiciar de anchetă eficace la finalizarea căreia să nu existe nicio aparenţă de apreciere arbitrară a circumstanţelor care s-au aflat la originea faptei.

43. Reţine şi prevederile hotărârii nr.7 din 04.07.2005 a Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la practica asigurării controlului judecăloresc de către judecătorul de instrucţie în procesul urmăririi penale, în care se menţionează că ordonanţele de recunoaştere în calitate de bănuit şi/sau învinuit sunt nişte procedee legate de desfăşurarea normală a urmăririi penale şi prin sine însăşi nu afectează drepturile sau libertăţile constituţionale ale persoanei, precum şi nici nu sunt pasibile de atacare.

44. Conchide, că recunoaşterea persoanei în calitate de bănuit este o măsură procesuală prevăzută de lege, necesară într-o societate democratică în vederea stabilirii adevărului, are un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea şi acest scop este proporţional anumitor restricţii care pot avea loc în cadrul desfăşurării urmăririi penale.

45. În vederea acţionării din partea organului de urmărire penală, este suficient să existe o bănuială rezonabilă. Standardele de probă pentru a bănui, învinui şi condamna sunt însă diferite. Standardul de probă necesar la învinuirea şi condamnarea unei persoane este bineînţeles - dincolo de orice dubiu rezonabil. Gradul de certitudine al faptelor şi datelor pe care se bazează procurorul pentru a bănui - e corespunzător mai mic. Bănuiala rezonabilă presupune un anumit grad de îndoială, presupunere referitor la vinovăţia persoanei. Astfel, în cauza Lavrechov vs Cehia, Curtea Europeană a reiterat că scoaterea unei persoane de sub urmărire penală sau achitarea unei persoane nu înseamnă că urmărirea penală era ilegală sau viciată în alt mod. Pentru ca o persoană să fie condamnată este necesar alt standard probatoriu. Astfel, pot exista cazuri de existenţă de bănuială rezonabilă, dar nu şi de condamnare când se aplică standardul „dincolo de orice dubiu rezonabil".

46. În acest sens, susţine că pretenţia privind încasarea în beneficiul reclamantului Ruslan Musteaţă a prejudiciului material şi moral este una nefondată. Or, în condiţiile în care prezenta acţiune civilă nu întruneşte toate condiţiile de aplicabilitate ale Legii nr.1545, prin urmare, nu există nici temei legal de a solicita încasarea prejudiciului.

47. Subsecvent, reclamantul nu a justificat pertinenţa pretenţiilor de încasare atât a prejudiciului material în cuantum de 209,99 euro, cât şi a cheltuielilor de asistenţă juridică. Or, reţine şi concluziile CtEDO exprimate în cauze similare, unde se menţionează că reclamanţii ar trebui să dovedească prejudiciul material pentru care solicită compensaţii şi că nu pot primi despăgubiri pentru prejudicii pe care nu le-au suferit (Treial c. Estonia, 02.12.2003; Lisiak c. Polonia, 05.11.2002).

48. Totodată, subliniază că potrivit art.11 din Legea nr.1545, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Prin prisma jurisprudenţei Curţii Europene, în cauza Petru Roşea vs. Moldova, Curtea a căzut de acord cu argumentele reclamantului precum că acesta, fiind o persoană notorie în oraşul Cahul, a suferit grave atingeri aduse reputaţiei sale în urma reţinerii şi aplicării sancţiunii faţă de acesta. Prin urmare, raportând abordările Curţii Europene citate mai sus cu situaţia din prezenta speţă, remarcăm că reclamantul nu a prezentat probe confirmative prin care ar justifica faptul că a avut parte de o reputaţie profesională şi ca urmare a intentării dosarului penal această reputaţie profesională a fost ştirbită.

49. Prin prisma criteriului suferinţelor fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice, notăm că prin noţiunea de prejudiciu moral se înţeleg suferinţele psihice sau fizice cauzate prin acţiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viaţa, sănătatea, demnitatea şi reputaţia profesională, inviolabilitatea vieţii personale, secretul de familie şi personal). Potrivit hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.9 din 09.10.2006, cu privire la aplicarea de către instanţele de judecată a legislaţiei ce reglementează repararea prejudiciului moral, obligaţia de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferinţe psihice sau fizice suportate) o

exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni/inacţiuni i-au fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea. Or, reclamantul nu a prezentat o poziţie pertinentă şi concludentă care ar demonstra prezenţa unor suferinţe cauzate, probate inclusiv în cuantumul solicitat a fi compensat. Toate argumentele invocate întru motivarea pretenţiei de încasare a prejudiciului moral, poartă un caracter declarativ, formal, fără a dispune de careva suport probatoriu şi legal.

50. În sensul cheltuielilor de asistenţă juridică, prin prisma recomandării Curţii Supreme de Justiţie nr.23 privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistenţă juridică, recomandării Consiliului Uniunii Avocaţilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012, precum şi a practicii Curţii Europene, precizăm că la aprecierea cheltuielilor pentru asistenţă juridică urmează a fi constatat faptul dacă acestea au fost necesare, realmente angajate şi rezonabile în cuantum.

51. Prin urmare, conchide că la aprecierea costurilor şi cheltuielilor judiciare instanţa de fond urmează să se conformeze celor două principii de bază, şi anume:

- costurile şi cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei prin documente de plată sau prin prezentarea descifrării pe ore a lucrului avocatului şi tarife aplicabile;
- cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum (în special în materia de tarife percepute pentru onorariile avocaţilor) şi necesare pentru proceduri în speţă (nu se compensează sub nici o formă lucrul avocatului care nu are tangenţă directă la proces).

52. În acest sens, menţionează că reprezentantul reclamantului nu a elucidat, în mod detaliat, cât şi nu a probat în mod pertinent, în ce a constat justificarea cheltuielilor sale de judecată.

53. Per ansamblu, conchide că este necesar de a elucida toate circumstanţele cauzei, de a constata dacă a existat cu adevărat o încălcare a prevederilor legale şi de a stabili prin probe dacă s-a atestat în mod veridic un prejudiciu probat corespunzător şi respectiv - echitabil sumelor pretinse. Or, eventuala aplicare eronată a normelor de drept material şi procedural de către instanţa de judecată determină un efect nociv, atât pentru societate, cât şi pentru cadrul legal, din motiv că se creează un precedent, care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat.

54. La data de 06 iunie 2023, Ruslan Musteaţă a depus cerere de chemare în judecată de completare a cerinţelor, prin care a solicitat:

- încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei a R.Moldova în beneficiul lui Ruslan Musteaţă a prejudiciului material în mărime de 209,99 Euro conform echivalentului în lei la ziua executării hotărârii;

- încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei a R.Moldova în beneficiul lui Ruslan Musteaţă a prejudiciului în mărime de 6.450,00 lire sterline conform echivalentului în lei la ziua executării hotărârii;

- încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei a R.Moldova în beneficiul lui Ruslan Musteaţă a prejudiciului moral în mărime de 100.000,00 lei;
- încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei a R.Moldova în beneficiul lui Ruslan Musteaţă cheltuielilor de judecată compuse din cheltuieli pentru asistenţa juridică în mărime de 13.475,00 lei şi a cheltuielilor de traducere în mărime de 3.350,00 lei.

52. Reprezentantul reclamantului Ruslan Musteaţă, avocatul Violina Munteanu, în şedinţa de judecată a susţinut cererea în sensul concretizat. A menţionat, că în privinţa lui Ruslan Mustaţă a fost pornită o cauză penală prin ordonanţa procurorului din 27.12.2019, ultimul având calitatea de bănuit. Mai mult, în privinţa lui Mustaţă Ruslan a fost instituită interdicţia de a părăsi ţara, fapt care a determinat ca pe perioada anchetei să se afle pe teritoriul R.Moldova, ceea ce a dus la nişte pierderi esenţiale care constau din cheltuieli pentru avion, or, în acea perioadă avea bilet de avion pentru a pleca la muncă. La fel, acesta nu a putut să se prezinte la serviciu şi respectiv din acest motiv a fost eliberat din funcţia pe care o deţinea în Marea Britanie. Totodată, în cadrul cauzei penale au fost efectuate nenumărate percheziţii la domiciliu lui Mustaţă Ruslan, cât şi în automobilele acestuia. La data de 24.02.2020 prin ordonanţa procurorului a fost dispusă scoaterea lui Ruslan Mustaţă de sub urmărirea penală, reieşind din faptul că în acţiunile acestuia nu au fost constatate elemente constitutive ale infracţiunii.

53. Reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală a R.Moldova, procurorul în procuratura Glodeni, Alina Crecicovschi, a pledat pentru respingerea acţiunii ca fiind neîntemeiată. A menţionat, că reclamantul nu a fost prejudiciat, nu i-au fost cauzate suferinţe psihice, nu i-au fost încălcate drepturile şi obligaţiile. Consideră, că recunoaşterea persoanei în calitate de bănuit este o măsură procesuală de lege, necesară într-o societate democratică în vederea stabilirii adevărului, are un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea. Astfel, cauza penală legal a fost pornită în baza cererii Tatianei Musteaţă, prin care ultima a solicitat tragerea la răspundere penală a lui Ruslan Musteaţă, relatând faptul că ultimul păstrează de o perioadă îndelungată de timp la domiciliul său amplasat în ***** mai multe recipiente care conţin mercur. Ultima, fiind audiată în calitate de martor a declarat că soţul său, Ruslan Musteaţă a avut un serviciu în or.Moscova şi i-a povestit, că activând în calitate de inginer electrician a avut o comandă la un institut radiologie, de unde a dobândit câteva sticle cu mercur, totodată, arătându-i ultimei 2 sticle de inox, în care se conţinea o substanţă necunoscută, iar după cum spunea, acolo era mercur. Acest mercur Ruslan Musteaţă

îl păstra la anexă de la casă. În astfel de împrejurări, urmărirea penală trebuia pornită în mod obligatoriu, fiindcă în cadrul urmăririi penale trebuiau să fie efectuate toate acţiunile procesuale necesare în vederea stabilirii tuturor circumstanţelor cazului. În rezultatul efectuării acţiunilor de urmărire penală, în privinţa lui Ruslan Musteaţă a fost emisă ordonanţă de scoatere de sub urmărire penală. Ultimului nu i-a fost aplicată nici o măsură preventivă. El având posibilitatea să intre şi să iasă din ţară când doreşte. Prin prisma Legii nr.1545 persoana are dreptul să solicite despăgubire în situaţia când aceasta a fost recunoscută în calitate de învinuit, fiind condamnată, iar ulterior în privinţa sa a fost emisă sentinţă de achitare. Anume în astfel de situaţii se poate invoca că persoana a fost într-adevăr atrasă la răspundere penală. Astfel, acţiunile organului de urmărire penală de recunoaştere a reclamantului în calitate de bănuit din speţă, nu pot fi calificate drept acţiuni de tragere ilegală la răspundere penală în sensul enunţat în art.3 din Legea nr.1545, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral. Organul de urmărire penală are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanţelor invocate în actul de sesizare, de a constata atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia, cât şi cele care dezvinovăţesc, precum şi circumstanţele care atenuează sau agravează răspunderea penală. Organul de urmărire penală nu are doar ca scop identificarea şi sancţionarea persoanelor vinovate, dar şi prevenirea şi curmarea săvârşirii infracţiunilor. Astfel, pretenţia privind încasarea în beneficiul reclamantului Ruslan Musteaţă a prejudiciului material şi moral este una nefondată. Această sumă este nejustificată în raport cu suferinţele invocate, reclamantul nu a prezentat nici o poziţie concludentă care ar demonstra prezenţa unor suferinţe cauzate, probate. Toate argumentele invocate întru motivarea pretenţiei de încasare a prejudiciului moral, poartă un caracter declarativ, formal, fără a dispune de careva suport probatoriu şi legal. Încasarea sumei cu titlu de prejudiciu material, care constituie şi cheltuielile apărătorului, de asemenea urmează a fi probate în modul corespunzător, cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum şi necesare pentru proceduri în speţă. Conform practicii Europene, la aprecierea cheltuielilor pentru asistenţă juridică urmează a fi constatat faptul dacă în genere aceste cheltuieli au fost necesare şi rezonabile în cuantum.

54. Reprezentantul pârâtului Ministerul Justiţiei al R.Moldova în şedinţa de judecată nu s-a prezentat. A depus cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Aprecierea instanţei:

55. Examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată consideră necesar de a admite parţial acţiunea, reieşind din următoarele motive:

56. Conform art.15 Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară, iar conform art.53 alin.(2) din Constituţie, statul răspunde

patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.

57. Prevederi relevante speţei se conţin în Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, care stabileşte expres atât momentul naşterii dreptului la repararea prejudiciului, cât şi condiţiile în temeiul cărora survine răspunderea statului.

58. Aşa dar, conform art.1 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

59. Noţiunea de *acţiuni ilicite*, este definită de legea evidenţiată supra ca fiind, acele acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

60. Actele dosarului stestă că, prin Ordonanţa de începere a urmăririi penale din 27.12.2019, s-a dispus începerea urmăririi penale în baza art.224 alin.(1) Cod penal, în baza materialului înregistrat în Registrul nr.1 al DGUP a IGP de evidenţă a sesizărilor cu privire la infracţiuni, cauzei penale fiindu-i atribuit numărul 20197900205 (f.d.151).

61. Prin Ordonanţa OUP al DEUP CE a DGUP a IGP, Cristian Pleşca, din 30.12.2019 s-a dispus efectuarea percheziţiei la domiciliul lui Ruslan Musteaţă, amplasat în s.Drochia, r-l Drochia, în vederea depistării şi ridicării substanţelor, materialelor şi deşeurilor radiologice, bacteriologice sau toxice (f.d.152-153). Prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) din 02.01.2020 a fost admis demersul procurorului şi a fost autorizată efectuarea percheziţiei la domiciliul lui Ruslan Musteaţă, aplasat în *****, cu eliberarea mandatului judecătoresc în acest sens (f.d.155, 156).

62. De asemenea, prin Ordonanţa OUP al DEUP CE a DGUP a IGP, Cristian Pleşca, din 30.12.2019 s-a dispus efectuarea percheziţiei în mijlocul de transport de model „Ford Tranzit" cu n/în TSS 860, care se află în posesia lui Ruslan Musteaţă, în vederea depistării şi ridicării substanţelor, materialelor şi deşeurilor radiologice, bacteriologice sau toxice (f.d.161-162). Prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) din 02.01.2020 a fost admis demersul procurorului şi a fost autorizată efectuarea percheziţiei în mijlocul de transport de model „Ford Tranzit" cu n/în TSS

860, care se află în posesia lui Ruslan Musteaţă, cu eliberarea mandatului judecătoresc în acest sens (f.d.164, 165).

63. În baza ordonanţelor emise, conform proceselor-verbale de perchiziţie din 03.01.2020 au fost efectuate perchiziţii la domiciliul lui Ruslan Musteaţă, aplasat în s.Drochia, r-l Drochia şi în automobilul acestuia de model „Ford Tranzit" cu n/în TSS 860 (f.d.159-160, 168-169).

64. Prin Ordonanţa din 03.01.2020, Ruslan Musteaţă a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracţiunii prevăzute la art.224 alin.(1) Cod penal (f.d.170).

65. La aceiaşi dată de 03.01.2019 în privinţa lui Ruslan Musteaţă a fost aplicată măsura obligarea de prezentare la organul de urmărire penală, prin care ultimul s-a obligat să se prezinte la organul de urmărire penală la data şi ora fixată, inclusiv să comunice despre locul de schimbare a domiciliului (f.d.171).

66. La data de 24.02.2020 au fost emise şi comunicate lui Ruslan Musteaţă procesul-verbal de comunicare a raportului de expertiză (f.d.172), procesul-verbal de informare despre terminarea urmăririi penale (f.d.173) şi procesul-verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală (f.d.174).

67. În temeiul Ordonanţei din 24.02.2020 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală în cauza nr.2019790192 a bănuitului Ruslan Musteaţă, în baza art.275 p.1) CPP, din motivul că nu există faptul infracţiunii prevăzute de art.224 alin.(1) Cod penal, cu clasarea procesului penal pe cauza penală nr.2019790192 (f.d.175-176).

68. Potrivit art.284 alin.(1) CPP, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

69. La 17.02.2023, Ruslan Musteaţă a depus cerere de chemare în judecată, concretizată prin cererea din 06.06.2023, unde a pretins, că prin acţiunile ilicite ale organului de urmărire penală şi ale procuraturii i s-a cauzat un prejudiciu şi a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă de 209,99 Euro, 6.450,00 lire sterline, a prejudiciului moral în sumă de 100.000,00 lei şi a cheltuielilor de judecată, în temeiul Legii nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti şi cheltuielile de judecată suportate.

70. Instanţa de judecată determină că adoptarea unei Ordonanţe din 24.02.2020 privind scoaterea de sub urmărire penală în privinţa lui Ruslan Musteaţă, raportează acţiunile organului de urmărire penală, ca fiind concordate definiţiei stabilite de lege, referitor la termenul de acţiuni ilicite. Corespunzător, reclamantului Ruslan Musteaţă i-a fost încălcat dreptul de a nu fi tras ilegal la răspundere penală.

71. Conform art.1998 Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

72. În conformitate cu art.3 alin.(1) din Legea nr.545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice. (2) Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

73. Potrivit art.6 lit.b) al Legii enunţate, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

74. În temeiul art.7 din Legea nr.545 din 25 februarie 1998, în cazurile menţionate la art.3 alin.(1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: a) salariul şi alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existenţă, de care a fost privată în urma acţiunilor ilicite; e) sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică.

75. Din dispoziţiile art.10 al Legii nr.545 din 25 februarie 1998, se reţine că, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilit de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

76. În aceiaşi ordine de idei, instanţa de judecată menţionează că potrivit art.2007 Cod civil, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor judecătoreşti.

77. În temeiul dispoziţiilor legale citate se instituie obligaţia generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul material şi moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.

78. În sensul art.2022 alin.(1) Cod civil, poate fi reparat doar prejudiciu care se află în legătură cauzală cu fapta prejudiciabilă, pentru care intervine răspunderea conform legii.

79. Este de notat faptul, că prejudiciul material suportat reprezintă cheltuielile reale, pierderile şi costurile măsurabile (în baza bonurilor, facturilor, chitanţelor) suportate în urma atragerii ilegale la răspundere penală.

80. Componenţa delictului civil include elementele obligatorii ca: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia, acestea fiind condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale.

81. În speţă, reclamantul a solicitat repararea prejudiciului material, exteriorizat prin cheltuieli pentru biletul de avion în mărime de 209,99 Euro şi salariu pierdut la locul de muncă în mărime de 6.450,00 GBP /lire sterline/.

82. În aprecierea pretenţiilor privind repararea prejudiciului material, instanţa de judecată constată că, Ruslan Musteaţă a fost angajat în Regatul Unit la compania LTD Gintreda în baza contractului de muncă nr.B 256, având salariu în mărime de 150 GBP /lire sterline/ pe zi (f.d.78-88). La fel, s-a constatat că pentru data de 10.01.2020 Ruslan Musteaţă a avut procurat bilet de avion Chişinău – London Luton (f.d.34), costul biletului fiind de 209,99 Euro (f.d.33).

83. Reclamantul a pretins, că din cauza interdicţiei de a părăsi ţara, aplicate în cadrul procesului penal, a suportat cheltuieli pentru bilet de avion în sumă de 209,99 Euro, pe care l-a pierdut, şi a avut pierderi financiare compuse din salariu neprimit la locul de muncă în sumă de 6.450,00 GBP /lire sterline/.

84. Raportând pretenţia reclamantului la materialele cauzei, instanţa nu constată legătura cauzală dintre fapta şi prejudiciu material invocat.

85. Or, potrivit materialelor cauzei penale nr.2019790192, la data de 03.01.2019 în privinţa lui Ruslan Musteaţă a fost aplicată măsura obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală, prin care ultimul s-a obligat să se prezinte la organul de urmărire penală la data şi ora fixată şi să comunice despre locul de schimbare a domiciliului (f.d.171).

86. În sensul art.197 coroborat la art.198 CPP, obligarea de a se prezenta este o măsură de constrângere, care se aplică faţă de bănuit pentru asigurarea desfăşurării normale a procesului penal şi obligă pe ultimul să se prezinte la organul de urmărire penală la data şi ora fixată, iar în caz de schimbare a domiciliului, imediat să informeze despre aceasta.

87. În pofida afirmaţiei părţii reclamante, măsura *obligarea de a se prezenta* nu impune restricţii specifice măsurilor preventive - *obligarea de a nu părăsi localitatea sau obligarea de a nu părăsi ţara*. Respectiv, reclamantul nu a avut nici un impediment de a pleca peste hotare la serviciu, informând în mod corespunzător organul de urmărire penală.

88. Careva dovezi, că Ruslan Musteaţă a informat organul de urmărire penală, despre faprul că este angajat oficial în Regatul Unit la compania LTD Gintreda în baza de contract, şi că acesta nu i-a permis să plece la muncă sau i-a aplicat interdicţia de a părăsi ţara, la dosar nu se regăsesc.

89. Mai mult, potrivit materialelor cauzei penale nr.2019790192, la data de 03.01.2020 cu participarea lui Ruslan Musteaţă au fost efectuate acţiunile procesuale şi anume, 2 perchiziţii, după care ultimul a semnat obligarea de a se prezenta la organul de urmărire penală. Următoarele acţiuni procesuale au avut loc la data de 24.02.2020, când Ruslan Musteaţă a fost informat despre terminarea urmăririi penale, i s-au adus la cunoştinţă materialele acumulate şi ordonanţa de scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

90. Reieşind din cele enunţate, instanţa nu constată legătura cauzală între pierderile financiale în mărime de 209,99 Euro şi 6.450,00 GBP /lire sterline/, invocate de reclamant, şi acţiunile organului de urmărire penală, din care motiv, pretenţiile în partea enunţată urmează a fi respinse.

91. Cu referire la pretenţia de încasare a prejudiciului moral, instanţa reţine următoarele:

92. Potrivit art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare suferinţele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranţei în viaţă, pierderea onoarei prin defăimare, suferinţele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

93. Concomitent, instanţa de judecată relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce priveşte proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanţele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existenţă a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu şi a împrejurărilor în care a fost săvârşită, soluţia fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009).

94. Conform art.2036 alin.(1)-(3) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.

95. Potrivit art.2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod

obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

96. Instanţa de judecată subliniază că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

97. În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, iar cuantumul despăgubirilor trebuie în aşa fel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victime.

98. Din actele dosarului, rezultă incontestabil faptul că, lui Ruslan Musteaţă i-au fost cauzate suferinţe psihice, prin faptul că a fost urmărit penal pentru săvârşirea unei infracţiuni mai puţin grave, pentru care legea penală prevede închisoare de până la 3 ani, în privinţa reclamantului au fost efectuate un şir de acţiuni procesuale, precum recunoaşterea acestuia în calitate de bănuit, percheziţii la domiciliu şi în automobil.

99. Drept urmare, în perioada începând cu 03.01.2020, data recunoaşterii în calitate de bănuit a reclamantului şi până la 24.02.2020, când a fost scos de sub urmărire penală, Ruslan Musteaţă a fost supus unor suferinţe psihice, i-a fost afectată viaţa personală, sentimentul de nesiguranţă şi neliniște, i-a fost prejudiciară onoarea, totodată având un impact destul de puternic asupra imaginii acestuia, ultimul având calitatea de bănuit, iar ulterior fiind scos de sub urmărire penală pe temei de reabilitare.

100. Faţă de cele constatate, apreciind în ansamblu circumstanţele speţei şi având în vedere principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul şi gravitatea suferinţelor suportate, statutul social al persoanei, durata urmăririi penale, frecvenţa participării persoanei la acţiunile de urmărire penală, faptul că în final a fost scos de sub urmărire penală, instanţa de judecată constată existenţa motivelor întemeiate de a acorda cuantumul prejudiciului moral în mărime de 10.000,00 lei, care, în opinia instanţei poate fi considerat ca o compensare ce ar aduce satisfacţie echitabilă reclamantului Ruslan Musteaţă.

101. Totodată, instanţa consideră că mărimea compensaţiei solicitate spre încasare de către Ruslan Musteaţă cu titlu de reparare a prejudiciului moral în sumă de 100.000,00 lei, este una excesivă, motiv din care nu poate fi satisfăcută integral.

102. Instanţa de judecată apreciază ca neîntemeiat argumentul reprezentantului Procuraturii Generale cu referire la faptul că Ruslan Musteaţă nu a prezentat probe care ar confirma prejudiciul moral cauzat prin acţiunile organelor de urmărire penală şi prin urmare nu este temei de a genera obligaţiunea statului la repararea acestuia, dat fiind că aceste argumente poartă un caracter declarativ şi formal, fiind

contrare prevederilor Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, care stabileşte modul de reparare a prejudiciului cauzat.

103. Raportând cadrul legal incident raportului juridic litigios la circumstanţele cauzei, instanţa de judecată consideră necesar de a admite parţial pretenţia privind repararea prejudiciului moral, în particular de 10.000 lei, sumă ce reprezintă un cuantum rezonabil, echitabil şi proporţional gravităţii faptelor şi circumstanţelor. Pe parcursul examinării cererii de chemare în judecată, instanţa de judecată a stabilit cu certitudine că reclamantul Ruslan Musteaţă, în urma intentării cauzei penale de acuzare în comiterea infracţiunii de la art.224 alin.(1) lit.b) Cod penal, a suportat suferinţe psihice, manifestate prin stări de frică, anxietate, umilinţă, stări ce sunt apreciate şi de CtEDO ca fiind componente ale prejudiciilor nepatrimoniale (cauzele Sommerfeld împotriva Germaniei, McFarlane împotriva Irlandei, Kakamoukas şi alţii împotriva Greciei, etc.).

104. Cât priveşte cererea de compensare a cheltuielilor de judecată, instanţa reţine următoarele:

105. Potrivit art.94 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

106. Conform prevederilor art.96 alin.(1)CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

107. La caz, pe parcursul examinării cauzei reclamantul Ruslan Musteaţă a fost reprezentată de avocatul Violina Munteanu şi a pretins la recuperarea cheltuielilor de judecată suportate în instanţa de fond în sumă de 13.475,00 lei, confirmată prin bonul de plată seria QL nr.289646 din 22.08.2022 (f.d.73).

108. Dat fiind faptul, că acţiunea depusă de reclamant a fost admisă parţial, instanţa va încasa din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei, în beneficiul lui Ruslan Musteaţă, cheltuielile pentru asistenţă juridică în mărime de 8.000,00 lei, suma care este una reală, necesară şi rezonabilă în coraport cu complexitatea cauzei şi volumul asistenţei juridice acordate de avocat, cât şi proporţională părţii admise din pretenţii.

109. Totodată, instanţa va respinge cererea de compensare a cheltuielilor pentru serviciile de traducere în sumă de 3.350 lei, dat fiind faptul că, aceste au fost suportate pentru administrarea probelor aduse în justificarea prejudiciului material, pretenţia care a fost respinsă de instanţă.

110. În conformitate cu prevederile Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, art.art.2036 alin.(1) şi (3),

2037 Cod civil, art.art.94, 96, 236, 240-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,-

h o t ă r ă ş t e :

Se admite parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Ruslan Musteaţă către Ministerul Justiţiei al R.Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a R.Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii.

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei, în beneficiul lui Ruslan Musteaţă, născut la *****, c/p *****, domiciliat în *****, suma de 10.000,00 (zece mii, 00) lei cu titlul de prejudiciu moral.

În rest, pretenţiile în partea încasării prejudiciului material, compus din salariu pierdut la locul de muncă în mărime de 6.450,00 (şase mii patru sute cincizeci, 00) GBP /lire sterline/ şi cheltuieli pentru biletul de avion în mărime de 209,99 (două sute nouă, 99) Euro, se resping, ca fiind neîntemeiate.

Se admite parţial cererea de compensare a cheltuielilor de judecată şi se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei, în beneficiul lui Ruslan Musteaţă, născut la *****, c/p *****, domiciliat în *****, cheltuielile pentru asistenţă juridică în sumă de 8.000,00 (opt mii, 00) lei. În rest, pretenţiile de compensare a cheltuielilor de judecată, se resping, ca fiind neîntemeiate.

Se explică participanţilor la proces că, sunt în drept în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii să solicite întocmirea hotărârii integrale, indicând în cererea expres acest lucru.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălţi în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul judecătoriei Drochia (sediul Glodeni).

Preşedintele şedinţei, judecător Alina Ţihonschi